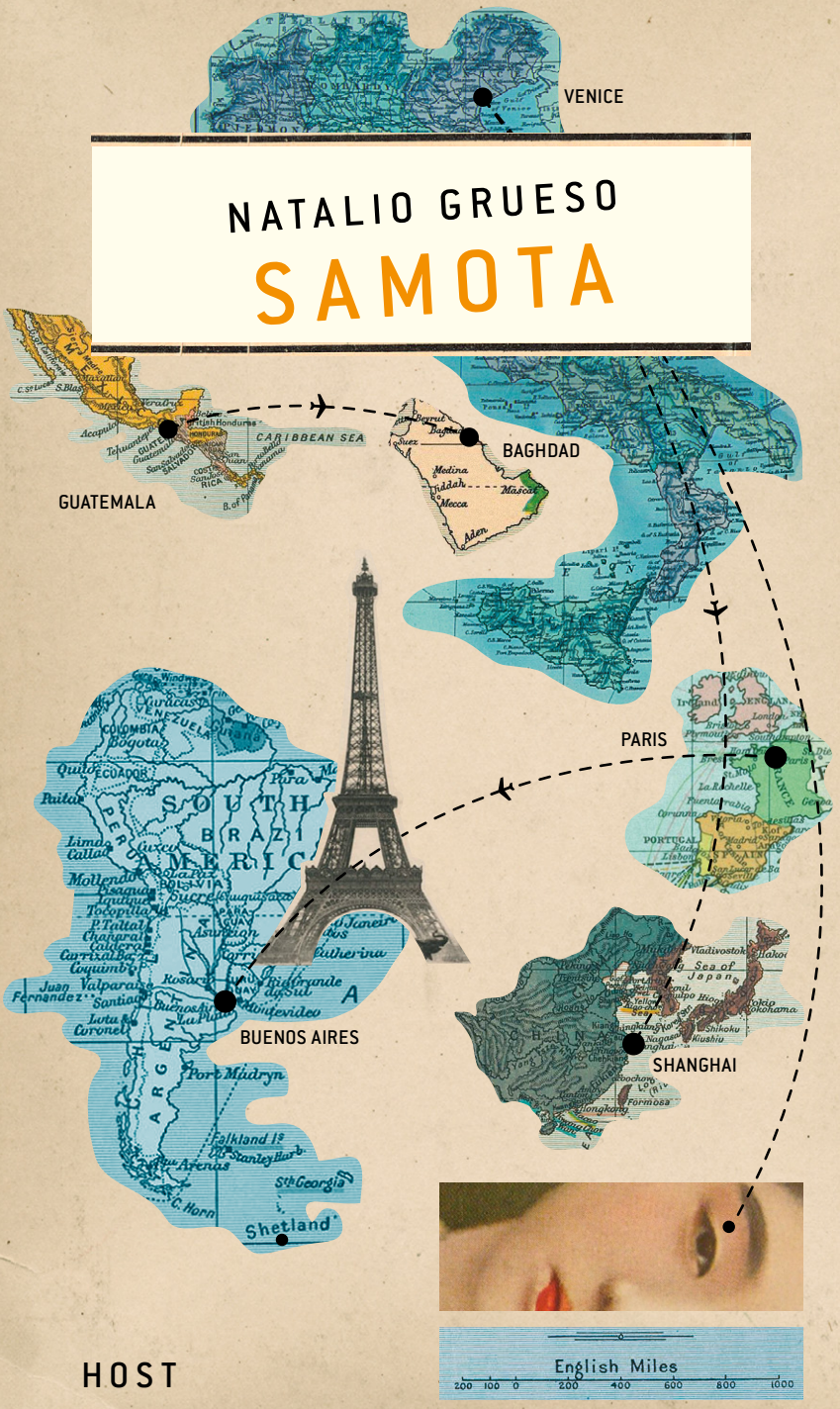

NATALIO GRUESO

SAMOTA

HOST

Natalio Grueso

SAMOTA

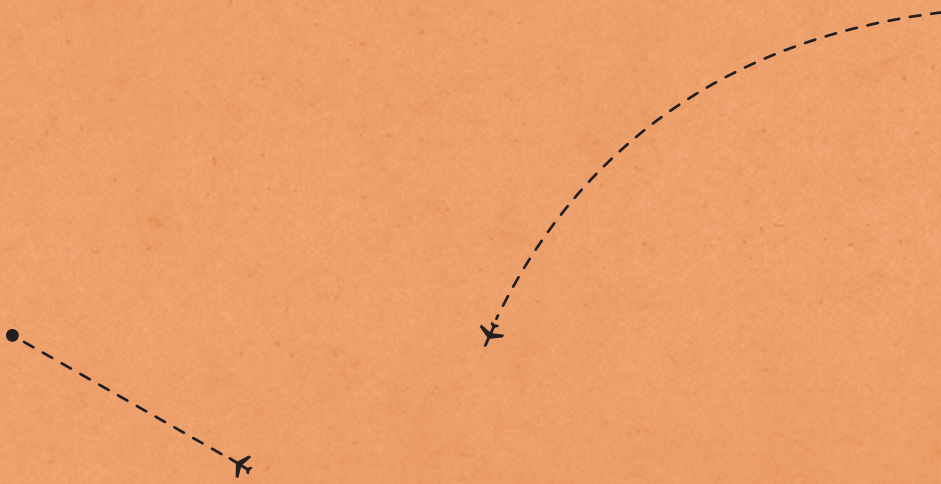

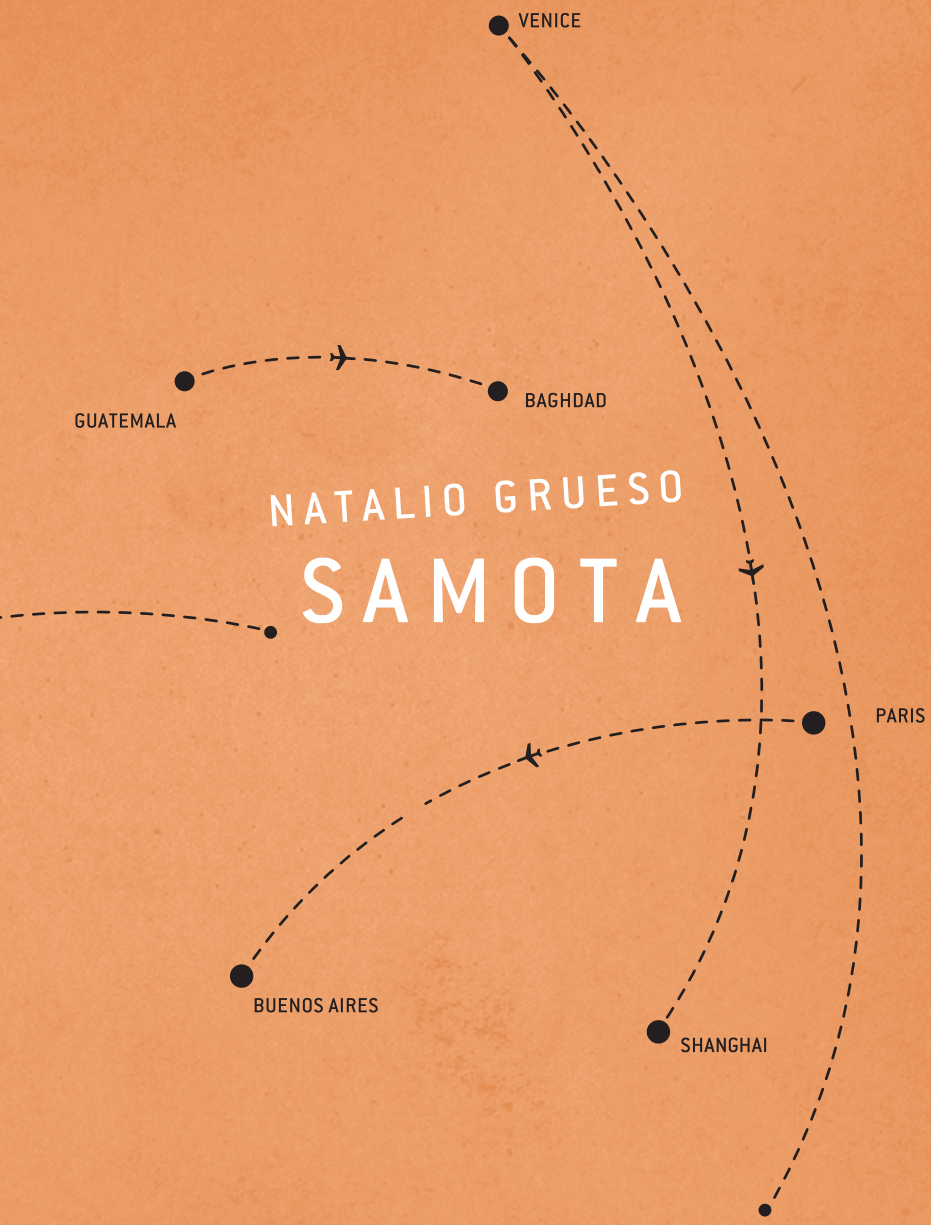

NATALIO GRUESO

SAMOTA

BRNO 2015

La soledad
Natalio Grueso
Copyright © Natalio Grueso, 2014
Translation rights arranged by
DOS PASSOS Agencia Literaria y Comunicación, S.L.
All rights reserved
Translation © Olga Čtvrtníčková, David Utrera Domínguez, 2015
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2015 (elektronické vydání)
ISBN 978-80-7491-950-3 (Formát PDF)
ISBN 978-80-7491-951-0 (Formát ePub)
ISBN 978-80-7491-952-7 (Formát MobiPocket)

Juditě

Nikdo neví o samotě tolik jako já. Nikdo. Ani ten, kdo nikdy nepoznal, jaké je mít vedle sebe za dlouhých zimních nocí v posteli studené nohy, ani ten, kdo nikdy nezakusil, jak mu něčí prsty láskyplně myjí vlasy. Ani obézní chlapec, se kterým si na dvorku nikdo nechce hrát, ani obrýlená dospívající dívka s vyrážkou na tváři, která nemá žádné kamarádky, a proto už přečetla všechny knihy z obecní knihovny ve vesnici, kde tráví léto. Nikdo.

Ani stařeček, jemuž v domově důchodců utírají sliny a který doufá, že ho o Vánocích přijde navštívit alespoň jeden z jeho tří synů. Nikdo.

Ani odepsaný trosečník na prkně uprostřed neznámého oceánu, ani trestanec v samovazbě v cele smrti čekající na konečný výboj. Nikdo.

Přijde okamžik, kdy je samota tak hluboká, až se vám zarývá do morku kostí, stejně jako vlhkost uliček Serenísimy v lednové ranní rose. Jako nesnesitelná zima, která vám sžírá vnitřnosti, paralyzuje ústa a znehybní prsty. Ta ukrutná zima vám nedovoluje ani dýchat a z vaší tváře dělá obličej trapného šaška, který jen neustále roní slzy, z nichž se okamžitě stává led, a jíní mu sedá na řasy. A duše praská jako žebroví korábu potápějícího se uprostřed bouře. A soužení vás dusí.

Poté se společně s vyčerpáním dostaví ospalost. Ale to už je pozdě a vy nedokážete usnout.

Přijela jsem do Benátek, protože je to nejmelancholičtější a nejosamělejší město na světě. Bydlím v malém bytě ve čtvrti Dorsoduro. A v tomhle bytě se každou noc odehrávají věci, které zjednávají spravedlnost, vzdorují realitě i osudu a zmírňují hrůzný rozsudek mé zatracené samoty.

NEVĚSTINEC VE ČTVRTI DORSODURO

Každý večer, když se slunce schovalo na západě, se mladá Japonka s plachým úsměvem a medovýma očima posadila k psacímu stolu a pustila se do otevírání dopisů, které jí přistály ve schránce. A každý večer tam v obálkách obtěžkaných příběhy a verši našla klenot: byť jen jediné výstižné slůvko, nespoutanou lyriku, nejkrásnější vášeň.

„Nevěřil-li bych v opětovné shledání, rozloučení by se stalo smrtí mou."

Takový hezký verš, pomyslela si. Dnes asi vyberu tenhle.

A tak každý večer, když se slunce schovalo na západě, uvedla mladá Japonka s plachým pohledem a medovýma očima vesmírný chaos alespoň trochu na pravou míru, na chvíli zavzdorovala nevrlému běhu života, v němž téměř nikdy nevyhraje ten, kdo by si to nejvíc zasloužil.

Nezáleželo na tom, jestli byl někdo hezký nebo ošklivý, bohatý nebo chudý, muž nebo žena, veselý nebo utrápený, elegantní nebo otrhaný, silný nebo slabý. Bylo jedno, jestli k vám v neúprosném losování ctností byla příroda velkorysá, jestli vás obdařila krásou a půvabem, nebo jestli vás krutě odsoudila k prachobyčejnosti.

Tady rozhodovala jen slova, napsaný verš, cit vylitý na papíře. Taková byla pravidla ve světě téhle mladé Japonky. Hledala příběh, který by ji dokázal dojmout, a jeho autor se pak stal oním vyvoleným. A takhle to chodilo noc co noc. Jak prosté. A Keiko — tak se ta mladá Japonka jmenovala — s oním vyvoleným vždycky strávila noc.

Každý večer, když se slunce schovalo na západě, se z pokoje, ve kterém Keiko bydlela, stával nevěstinec. Dorsodurský nevěstinec.

V Benátkách je jedno náměstíčko, které nese název Piazzetta del Príncipe della Follia. Na něm je kavárna, do níž chodí už jen hrstka stálých zákazníků, kteří tuto nádhernou vetchou loď, jež se centimetr po centimetru pomalu potápí, stále nechtějí opustit. Tuhle kavárnu nenajdete jen tak. Podle toho, odkud jdete, musíte přejít několik mostů nebo projít nějakým tím *sottoportegem*, obejít kanál, pak se ještě kousek vrátit a dát se jedním *cortile*.

Venku před kavárnou jsou sotva tři malé stolky, ke kterým se můžou zákazníci posadit, když je hezky. Já většinou přicházím chvíli před polednem, s novinami pod paží, v dlouhém plášti, když je zima, nebo v bílém panamáku, když je teplo.

Číšník už se mě neptá, co si dám. *Buon giorno, signore* a tak dále. Trvalo mi to více než rok, rok psí věrnosti, každý den, v tutéž hodinu, u téhož stolku, tentýž nápoj. Ale nakonec se mi to podařilo. Chvíli poté, co si sednu, se starý bručoun, který tuhle kavárnu vede snad už od dob starodávných dóžů, objeví s bezchybně přichystaným aperitivem, s výtečným *spritzerem*. Však víte: aperolový základ, bílé víno, trochu sody a vermut.

Čas tady plyne pomalu a líně. Daleko od davů turistů ucpávajících město, život na téhle *piazzettě* ubíhá jako každodenní proud klidné řeky, který pluje ospale, ale nikdy se nezastaví.

Proto mě tak zaskočilo, když jsem onoho dopoledne přímo uprostřed náměstí uviděl mladou Japonku. Vlastně už tudy procházela potřetí. Táhla za sebou obrovský kufr, v druhé ruce slunečník, pokrčenou mapu a podivný elektronický přístroj, do kterého se neustále dívala.

Očividně se ztratila. V tomhle městě, které nějaký skřítek šprýmař nebo bláznivý kreslič map navrhl jako labyrint, to ovšem není nic neobvyklého.

„Dobrý den, potřebujete pomoct?“

Žádná odpověď. Říkal jsem si, že asi nerozumí nebo že jí strach a stud brání navázat konverzaci s neznámým člověkem. Měla na sobě volné a pohodlné oblečení, ale i tak se pod ním rýsovala dokonalá postava a hebká bílá pokožka, která ustavičně vybízí k laskání.

„Vy jste se ztratila, že?“ naléhal jsem.

Upřeně se na mě podívala. Poprvé. A i když už od té doby uplynulo v řece hodně vody, na tu chvíli nikdy nezapomenu. Ten okamžik, kdy na mně sladké Keičiny medové oči poprvé spočinuly pohledem. V tom pohledu byla obsažena všechna melancholie světa. Byl to tajný průchod do lákavého neznáma, bezpochyby nebezpečného, ale neodolatelného. A já, Bruno Labastide, jsem opět začal koketovat s nebezpečím.

„Hledám jednu adresu a tenhle přístroj mi ukazuje, že je to někde tady. Nevím proč, ale vždycky skončím na stejném místě.“

„V Benátkách je tahle technologie celkem k ničemu," odpověděl jsem. „Nejlepší je se v tomhle labyrintu orientovat podle zkušenosti."

„Takže zabloudit."

„Ano. Nejdřív se musíte několikrát ztratit, než vás tohle město přijme mezi své. Žádné mapy, žádné kompasy, nic. Ukažte mi tu adresu, kam se chcete dostat."

Keiko mi podala papírek popsaný písmem, které mi připomínalo sešity krasopisu z první třídy.

„To je tady vedle, už několikrát jste šla okolo. V Dorsoduru není jednoduché se zorientovat."

Ukázal jsem jí, jak se tam nejjednodušeji dostane. Nejjednodušeji ovšem nemusí vždycky znamenat nejrychleji. Usmála se na mě, poděkovala mi, narazila si klobouk ještě více do čela a s plnýma rukama z náměstí odešla: měla kufr, slunečník, zmačkanou mapu města, která jí moc platná nebyla, a elektronický přístroj, který jí nebyl platný vůbec.

S nekonečnou něhou otevřela obálku. Byla zapečetěná. Malé nejisté písmo. Pohladila krásný benátský papír a slova na něm napsaná:

„Tvé rty jsou deníkem, do něhož vpisuji své okamžiky štěstí."

Usmála se, ale verš ji zjevně zcela nepřesvědčil. Pára z horké vody už úplně zamlžila okna. Keiko byla ponořená do velké vany plné levandulové koupelové soli a pěny, slabé blikání pouličních světel viděla jen koutkem oka. V pozadí zněla jemná tlumená hudba. Tklivé sólo trumpety, jazz, který místo aby hojil rány, nasype do nich sůl. K melancholickému sténání trubky se teď přidala siréna nákladní lodi z Marghery, jako by byly po dlouhém nacvičování dokonale sladěné. Bubnování na okna prozradilo, že venku začalo silně pršet. Déšť kreslil na hladinu nekonečné množství kruhů, které na klidné vodě kanálu vypadaly jako terče.

Keiko ponořila v teplé vaně hlavu pod vodu. Bylo to jedno z jejích nejoblíbenějších míst na světě, místo, kam jen stěží doléhaly tlumené zvuky zvenčí. Líbilo se jí zadržovat dech a dlouho jen tak ležet a cítit teplo i vůni koupelových solí. Keiko se totiž naučila, že štěstí a rozkoš spočívají v prostém přechodu z chladna do tepla.

Ať už do tepla domova, do tepla peřiny, kterou se přikryjeme, nebo do tepla někoho, kdo nám zahřeje srdce.

Keiko má na sobě jen hebký župan, vlasy má ještě mokré, po perském koberci chodí bosa a začíná svůj každovečerní rituál. Zapálí svíčky, nachystá pití, trumpetu vymění za ještě melancholičtější violoncello a po široké posteli povlečené do jemného bílého lněného povlečení láskyplně rozprostře polštáře.

Když potom sedí u nočního stolku před zrcadlem, jemně si nalíčí oči a rty. A pak, když už jsou všechny prvky divadla poezie a rozkoše připraveny, zazvoní zvonek a přichází výherce dnešní noci.

Časně zrána, hned za svítání, musí šťastný vítěz ještě celý rozechvělý odejít a přitom ví, že už nikdy nezažije nic podobného, že už nikdy více nevstoupí do ráje.

Každý se bránil a snažil se Keiko přesvědčit, aby mu dovolila vrátit se, ale ona byla neoblomná. Pravidla byla přísná a jen další básníci, pouze další samotáři dostali za odměnu kouzelnou noc. Samotáři, které pak z ráje vyhostí, aby mohli přijít jiní, kteří své noci zakončí úplně stejně, ve spirále, v níž byla vždy nejvíce osamocená Keiko.

Bylo to v době vinobraní, kdy horko pomalu ustupovalo a předávalo žezlo prvním podzimním dešťům a rorýsi už odlétali na jih. Tehdy Keiko, která se ve svém tažení proti nepravostem osudu cítila každým dnem spokojenější, obdržela dlouhý dopis, v němž jí někdo líčil příběh předepisovatele.

PŘEDEPISOVATEL

Našel ho na zemi před lékárnou na ulici Esmeralda, když šel směrem k Maipú. Opuštěný balík zabalený do dárkového papíru, zapomenutý na ulici. Rozhlédl se, hledal oči, které by se střetly s jeho pohledem a dokázaly by se na něj upřeně dívat déle než tři vteřiny. Po tom vlastně celý život toužil. Ale nestalo se nic.

Člověk, který ten balík ztratil, už je nejspíš někde hodně daleko. Představil si, jak musel být ten dotyčný rozzlobený, když najednou zjistil, že ho nemá. Úplně před sebou viděl jeho obličej plný údivu nad vlastním omylem. Sledoval automatický mentální proces, při němž si ten chudák snaží vybavit každý krok, rozpomíná se, kudy šel, a přemýšlí, kde ho asi sakra mohl nechat.

Byla to kniha. Tedy alespoň to tak vypadalo. A Horacio si ironicky pomyslel, že osud si nemohl k jejímu nalezení vybrat nikoho vhodnějšího nežli právě jeho, Horacia Ricotta, *předepisovatele*.

„Promiňte, ale já jsem to asi nepochopila."

Horacio Ricott se usmál, dopil kávu, zády se opřel o židli a díval se na ni.

„Jsem zkrátka *předepisovatel*. Předepisuju knihy, jako jiní předepisují léky, lázně nebo úroky. Já prostě předepisuju knihy."

„Takže vy jste něco jako knihkupec."

„Ne, ne, to ne. Knihkupec knihy nakupuje a prodává, třídí je a skladuje, někteří knihkupci je pak vrací nakladatelstvím, někteří si je nechávají. Ale já ani nekupuju, ani neprodávám, ani nemám nic skladem. Já knihy prostě jenom doporučuju, předepisuju. To je všechno."

Dívka se kousla do rtu a to Horacia hrozně vzrušovalo. Udělala to pokaždé, když něčemu nerozuměla nebo když přemýšlela, a jemu to připadalo neodolatelné. A taky její bělostné zuby a červeň, která se jí rýsovala na porcelánové tvářičce, a oči zelené jako moře omývající jiná města než Buenos Aires. Tohle Horacio znal, stejně jako spoustu jiných věcí, pouze z knih.

„To bych si opravdu nikdy nepomyslela, že by se někdo mohl něčemu takovému věnovat," řekla dívka. „Jste první předepisovatel knih, kterého znám."

Krátkozrakýma očima se zpoza brýlí s tlustými obroučkami spokojeně usmál.

„Ale stejně mi to pořád není moc jasné," řekla. „Můžu se vás na něco zeptat?"

„Samozřejmě, beze všeho."

„A to, co děláte, je k něčemu dobré?"

Horaciův výraz se úplně změnil, jako by se mu do hloubi duše zabodla ta nejostřejší jehla. Naklonil hlavu na stranu, pak na druhou a přitom z dívky ani na chvíli nespustil oči. Byla dychtivá, vyzývavá a — proč to neříct? — ještě krásnější než předtím.

„Podívejte se, slečno," řekl Horacio rázně. „Už jsem zachránil tři manželství před rozpadem a jednoho dospívajícího mladíka před sebevraždou. Myslím, že má

práce je mnohem užitečnější než to, co dělá většina z vás."

To *z vás* řekl záměrně důrazně, jako by se chtěl pomstít za opovážlivost a drzost oné dívky i všech ostatních, kteří měli obyčejná povolání a jeho považovali za blázna.

Ona se na něj dívala velmi vážně, vypadalo to, že se zlobí. A nazlobená byla dokonce ještě přitažlivější. I když by mohla být klidně jeho dcerou, Horacio měl pocit, že se do té dívky může každou chvíli zbláznit. A ta myšlenka ho vůbec neodradila — naopak ho vzrušovala ještě víc. Svýma zelenýma očima se upřeně dívala do jeho smutných očí padesátníka schovaných za brýlemi s tlustými obroučkami. Na pohled, který by trval déle než tři vteřiny a který by ho vyzval k překročení prahu, čeká Horacio celý život.

„A jakou knihu bys předepsal mně?" zeptala se.

Ztěžka naprázdno polkl, nemohl si nevšimnout, že mu začala tykat. Snažil se přimět mozek pracovat na plné obrátky, ale měl okno. V duchu se musel smát. Podívejme, konečně nějakému Argentinci došla slova, pomyslel si.

Mělo by se přihlédnout k polehčující okolnosti nervozity i přechodné poruchy duševní činnosti nebo zamilovanosti, což je konec konců všechno jedno a totéž. Pod nátlakem jejich rtů — už se dívce nedíval do očí, teď sledoval jenom její ústa — totiž ze sebe vysypal první pošetilost, která ho napadla:

„Předepsal bych ti nějaký milostný román," zakoktal jako nejistý školák na zkoušce, na kterou se neučil.

Její výraz se téměř nepostřehnutelně změnil a dal ještě více vyniknout ruměnci na jejích tvářích. Neznatelně pootevřela rty, jako by si povzdechla. Horacio mohl letmo zahlédnout její bělostné zuby a představoval si, jak se boří do zakázaných míst jeho těla. Nakonec se usmála a naklonila hlavu na stranu. Pak se mu podívala do očí a vyhrkla:

„To je škoda, já mám radši příběhy o sexu."

Od tohoto okamžiku je vyprávění předepisovatele Horacia Ricotta nesouvislé, zpřeházené, zmatené, a dokonce si místy i protiřečí. Motá se v něm bankovka na stole, kterou zaplatil, ale nepočkal si, až mu dají nazpátek, takže nechal mimořádné spropitné, procházka za podzimního deště po ulicích — nebo oblacích? — čtvrti San Telmo a po náměstí Dorrego. Pak schody po dvou do jeho bytu, oblečení v chodbičce, vůně grilovaných sardinek linoucí se ze dvorku, vrzání pružin staré železné postele, strop s vlhkými skvrnami. Její dokonalá ňadra s tvrdými bradavkami jako zdvižený prst, jako výhrůžně vztyčené kopí, které mu připomíná, že toto není láska, že Horacio Ricott se vědomě obětuje na hranici a že se spolu s ruměncem ve tváři a s dokonalými ňadry vytratí i mnoho dalších věcí. Ale teď není čas nad tím přemýšlet, pořád se pohupují v bocích a z tvrdého plochého bříška vychází vulkanické teplo. Prapůvod světa, pomyslel si Horacio a předepsal si knihu obrazů Gustava Courbeta.

A tehdy vyřkl druhou pošetilost toho odpoledne:

„Nechceš zůstat přes noc?"

Hlasitě se rozesmála, muselo to být slyšet až v baru na rohu, ale nic na to neřekla. Vstala z postele, nahá vy-

padala jako hedvábná bohyně. Za Horaciova pasivního a vyděšeného přihlížení otevřela jeho skříň, chvíli přebírala ramínka s košilemi, až si nakonec vybrala jednu, která se jí líbila nejvíc. Červenočernou károvanou, jakou nosí dřevorubci na Aljašce — Jack London, pomyslel si Horacio —, tu si koupil před lety v El Calafate. Oblékla si ji na své nahé tělo, procházela se po bytě jako doma, šla se osprchovat, pak se oblékla a odešla. A zde je vyprávění opět zmatené a nesouvislé; není jasné, jestli odešla bez rozloučení, jestli se usmála a ode dveří mu poslala vzdušný polibek, jestli přišla k posteli, v níž předepisovatel stále nehybně ležel, jako by ochrnul, aby jej objala a rozloučila se, anebo jestli za sebou prostě jenom zavřela dveře a zmizela. *Ciao*.

Jisté je, že nazítří Horacia Ricotta z poklidné četby vyrušily prudké kopance do hlavních dveří. Pojďte s námi, ale kdo jste, policie, jste zatčen, všechno prohledejte, nerozbíjejte to, prosím vás, na to nemáte právo, ježišmarja, buďte zticha, ale... Dostal facku a brýle s tlustými obroučkami mu odletěly až ke dveřím do kuchyně.

Nic nenašli. Jestli ji ještě někdy uvidíte, dejte nám vědět, pokud se nechcete dostat do potíží, řekli mu. Ale něco tu nehrálo. Nazítří to Horacio vykládal svému příteli Ricardovi, když si hned vedle tržnice v baru La Coruña dávali pár Quilmesů.

„To nebyli policajti. Ti chlapi vypadali dost divně na to, aby byli od policie. Já ti říkám: tihle šli po něčem jiným."

„Ale jak ses, prosím tě, mohl do něčeho takovýho zaplíst, ty pitomče?" zeptal se Ricardo. „Tak jak se jmenovala ta kočka, kvůli který jsi teď v maléru?"

Když Horacio Ricott, předepisovatel knih, uslyšel tuhle otázku, zbledl. Překvapeně a lítostivě se podíval na svého přítele, jako mučedník, který neví, co po něm chtějí, a řekl: nevím.

Ricardo Kublait byl předepisovatelův nejlepší zákazník, chodil za ním každý týden, aby si nechal předepsat nějakou knihu. Časem se z nich stali přátelé, nebo alespoň tak zněla jejich dohoda.

„Tak moment. Řekni mi to popořádku."

A tak mu Horacio vypověděl, že na chodníku přímo před lékárnou na ulici Esmeralda našel balíček a že podle toho, jak vypadal a jak byl těžký, v něm byla nejspíš kniha. Že se rozhlížel a pátral, kdo ho mohl ztratit, ale že nikoho neviděl. Že prošel s knihou pod paží několik bloků a že když už byl skoro doma, stavil se ještě na chvíli v kavárně na kávu. Tam že k němu přistoupila jedna krásná mladá dívka, zeptala se, jestli si může přisednout, že prý je tam sama a ráda by si s někým popovídala, a že nikdy předtím neviděl takovou krásu. Že měla neuvěřitelné zelené oči a nádherné zuby a ruměnec ve tvářích a červenou vlněnou čepici na stranu, zpod které jí padal pramen plavých vlasů, a začala mi vykládat, že má ráda obrazy a já jsem jí řekl, co dělám a...

„A tys tomu všemu věřil."

„A proč bych jí neměl věřit?"

„Proč? Protože seš mentálně zaostalej, opravdu. K tobě si najednou zničehonic přisedne nějaká dvacetiletá kost a tobě to připadá normální, jo? Prosím tě, Horacio, měl by sis sám předepsat nějakou příručku na boj s blbostí."

„A tobě bych měl předepsat nějakou detektivku, abys nakrmil tu svou bujnou fantazii."

„Hele, to je jasný jak facka: ta holka tam nechala ten balík na zemi, aby ho nějaký neobezřelý blbeček přepravil, no prostě první hňup, který půjde kolem. Pak tě sledovala a ve vhodnou chvíli tě oslovila a nakonec dostala balík zpátky, už bez rizika."

Horacio se zadumal.

A nakonec řekl: „Jo. A proto se se mnou vyspala, že?"

Ricardo se zhluboka nadechl, pořádně se napil piva, upřeně se zadíval do předepisovatelových krátkozrakých očí schovaných za brýlemi s tlustými obroučkami a řekl:

„Tak na to, musím přiznat, nemám odpověď. A čím víc tě pozoruju, tím míň si to dokážu vysvětlit."

Když policisté — nebo ti, kdo se za ně vydávali — odešli, Horacio dal zase všechny věci na své místo. Rozbili jednu zásuvku ve skříni, roztrhali rukávy u kabátu a rozervali polštáře na gauči. Ostatní věci byly jen rozházené.

Když bylo vše zase na svém místě, Horacio si uvědomil, že postrádá onen balík, který našel před lékárnou na ulici Esmeralda, ale byl si jistý, že ti chlapi si ho nevzali. Takže si ho musela odnést ona.

To odpoledne byl Horacio nesvůj. Měl dva zákazníky, vyslechl si je a předepsal každému po jedné dobré knize; studentovi matematiky, který začal koketovat s drogami, doporučil knihu od Thomase de Quinceyho a zralé ženě, která se chtěla pomstít svému nevěrnému manželovi, předepsal titul od Pierra Choderlose de Laclos.

Pak si připravil rychlou večeři, zbytky z ledničky, která už dávno nepoznala ženskou ruku. Lehl si na pohovku a četl si. Nemohl se soustředit. Zkusil si pustit hudbu, ale vlastně ji ani neposlouchal, byla mu jen zvukovou kulisou. S televizí to bylo stejné. A jelikož na příčce zábavy už nešlo klesnout hlouběji, rozhodl se, že si vezme prášek na spaní a půjde do postele.

Aby si vydělal aspoň na slušné živobytí — předepisování knih k obživě zjevně nestačilo —, chodil Horacio Ricott dopoledne pracovat na recepci do jedné kancelářské budovy na třídě Leandra N. Alema. Práce to byla prostá, a i když plat nebyl nic moc, mohl si tam aspoň číst, což byla koneckonců jeho velká vášeň. V modré uniformě recepčního a v obrovských zastaralých brýlích s tlustými obroučkami vypadal jako nějaký ruský maršál.

Na dopolední svačinu už byl vždycky zpátky doma, převlékl se a začal ordinovat. Snil o tom, že se jednou bude moci věnovat výhradně předepisování knih. Vždyť jsou lidé, kteří mají podobná povolání, dokonce ještě netypičtější, a vydělávají dobře. Třeba psychoanalytikové, parapsychologové, účetní či třeba i kněží.

To odpoledne očekával pár filipínských přistěhovalců, kteří pracovali v rezidenci jednoho evropského velvyslance, a osmdesátiletou babičku, která bydlela sama ve skromném domku ve čtvrti La Boca a chodila k němu, aby jí doporučil knihy pro vnučku. Malá vyrostla na literárním vkusu předepisovatele, od prvních dětských knížek až po verneovky v dospívání. Teď je bez práce, čeká dítě s nějakým darebákem, s dalším surovcem už jedno dítě má a babičku stálo hodně sil přesvědčit ji,

aby četla. Jako vždy, když za ním tahle babička přišla, i teď jí nabídl kávu a zákusky. Byla to velice skromná žena, se kterou se život nemazlil, ale která i přesto nikdy neztrácela úsměv na tváři.

Když za ním přišla poprvé, Horacio si ji vyslechl a dal jí dva tituly, jeden od bratří Grimmů a druhý od Dickense.

„Já si to nebudu pamatovat, pane," řekla mírně.

„Tak si to napište," odvětil předepisovatel.

Na stole byl papír a tužka.

„No jo, ale já neumím ani číst, ani psát," řekla zahanbeně babička.

Z toho doznání byl Horacio úplně paf, nikdy předtím se mu nic takového nestalo, mít za zákazníka analfabeta.

„A proč jste tedy za mnou přišla?" zeptal se vlídně.

Žena polkla, přitlačila si pevně ke kolenům kabelku a tiše odpověděla:

„No, já chci, aby má vnučka měla lepší život než já, a vím, že to člověk najde v knihách."

Od té doby se z nich stali přátelé. Horacio jí psal na papírek názvy knih, babička si ho vždycky schovala v kabelce jako poklad a pak jej dala knihovnici v městské knihovně.

Už několik dní Horacio v noci špatně spal. Měl strach z těch chlapů, kteří k němu přišli domů a zbili ho, při každém zvuku na dřevěném schodišti ve staré budově vždycky nastražil uši a rozbušilo se mu srdce. Ale co ho doopravdy přivádělo téměř k infarktu, bylo pomyšlení na onu dívku, na její plavé vlasy pod červenou vlněnou

čepicí, na to, jak ho pobaveně sledovala v kavárně, na její rošťácký úsměv a slanou chuť kapiček potu, když ji líbal na krk.

Budík byl neúprosný. Je čas jít do práce.

Dopoledne v kancelářské budově bylo poklidné, dobrý den, dobrý den a tím to končí. Sem tam nějaký zbloudilý návštěvník hledající účetní kancelář, která tam není. Kluci, kteří dělají donášku, a spousta mužů v kravatách, kteří přicházejí a odcházejí, proudí nahoru a dolů. Ideální dopoledne pro Horacia Ricotta; má dostatek času na to, aby si mohl číst.

Jsou ale chvíle, kdy čtení zraňuje, kdy si člověk říká, že neměl číst tolik. A toto byla jedna z nich. Stalo se to krátce před tím, než mu skončila směna, kdy se už žaludek začínal ozývat a vydávat zvuky ohlašující hlad. Někdo je nechal na pohovce v hale, bezpochyby proto, aby je uklízečka vyhodila do odpadků: bulvární noviny, které Horacio nikdy nekupoval, natož aby je četl. Ale toho dne už dočetl všechno, co si přinesl. Vzhledem k tomu, že do odchodu mu ještě zbývalo nějakých dvacet minut, řekl si, že se na ně před tím, než je vyhodí do popelnice, podívá. Velká chyba. Nepřečetl ani dvě stránky — vládní činitel přistižen při přebírání úplatku, milenka vydírala vysokého úředníka — a narazil na titulek, který ho bodl do srdce: *Mladá dívka brutálně zavražděna*.